

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

ความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรมีวัตถุประสงค์เป็นการกำหนดพิกัดและอัตราอากรศุลกากรที่เรียกเก็บกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร รวมถึงการกำหนดการลดอัตราอากร การเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้น หรือการยกเว้นอากรในกรณีต่าง ๆ โดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเป็นการนำหลักการและโครงสร้างการจำแนกประเภทพิกัดสินค้า ระบบฮาร์โมนีขององค์การศุลกากรโลกมาใช้

สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นบทบัญญัติของพระราชกำหนดฯ และส่วนแนบท้ายพระราชกำหนดฯ

ส่วนบทบัญญัติ

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๔ กำหนดให้การเรียกเก็บและการเสียอากรสำหรับของที่นำเข้ามาหรือพาเข้ามาหรือส่งออกหรือพาออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ หรือตามประกาศกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีในกรณีที่พระราชกำหนดนี้ให้อำนาจไว้ เช่น

- ประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๒ กรณีการลดอัตราอากร ยกเว้นอากร หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราอากรตามพิกัดอัตราศุลกากร เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือเพื่อความผาสุกของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ

- ประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๔ กรณีการยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากร หรือกำหนดอัตราอากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนามหรือมีลักษณะตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ (เช่น ความตกลงเขตการค้าเสรีต่าง ๆ)

- ประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๔ ตรี กรณีการยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย เป็นต้น

ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจในการตีความในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนด โดยวิธีออกประกาศแจ้งพิกัดอัตราศุลกากร โดยมีให้มีผลย้อนหลัง ซึ่งการตีความดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดฯ (ภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร) ประกอบกับคำอธิบายพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีขององค์การศุลกากรโลก (มาตรา ๑๕)

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดวิธีการเรียกเก็บอากรศุลกากรใน ๓ ลักษณะ ได้แก่ อัตราอากรตามราคา อัตราอากรตามสภาพ และอัตราอากรตามราคาและตามสภาพ โดยกำหนดวิธีการในการคำนวณอากรสำหรับของที่ต้องเสียอากรตามสภาพ (มาตรา ๘) กำหนดให้ของที่มีอัตราอากรทั้งตามราคาและตามสภาพต้องเสียอากรในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า (มาตรา ๙) หรือหากมีการหลีกเลี่ยงอากรสำหรับสิ่งที่มีมูลค่าแล้วโดยวิธีการยกเว้นเข้ามาเป็นส่วน ๆ ต่างหากจากกัน ให้เรียกเก็บอากรแก่ส่วนนั้น ๆ รวมกัน ในอัตราของสิ่งที่ได้ประกอบมาสมบูรณ์แล้ว (มาตรา ๑๐) เป็นต้น

ในกรณีของที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรในเวลาที่น่าเข้า และต่อมาได้โอนไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากร หรือได้นำไปใช้ในการอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของการยกเว้นหรือลดหย่อนอากร หรือสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุด ผู้โอนหรือผู้ใช้สิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนอากรในขณะนำเข้ามีหน้าที่ต้องเสียอากรอากรตามสภาพของของ ราคา และอัตราอากรในวันที่โอนหรือวันที่นำของไปใช้ในการอื่น (มาตรา ๑๐) เว้นแต่กรณีที่ได้รับยกเว้นจากบังคับแห่งมาตรา ๑๐ (มาตรา ๑๐ วรรค ๔) หรือกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น เช่น กำหนดให้ต้องเสียอากรตามสภาพของ ราคาของ และพิกัดอัตราอากรที่พึงต้องเสียในวันนำเข้า ตามประกาศกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๒)

ส่วนแนบท้ายพระราชกำหนดฯ ประกอบด้วย ๔ ภาค ได้แก่

- ภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทของของตามพิกัดศุลกากร โดยเป็นการนำหลักเกณฑ์การตีความตามภาคผนวกของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยระบบฮาร์โมนีซ์มากำหนดไว้

- ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า กำหนดประเภทของของและอัตราอากรขาเข้าสำหรับของแต่ละประเภท โดยจำแนกเป็น ๒๑ หมวด และ ๙๗ ตอน ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยเป็นภาคีในอนุสัญญา ระบบฮาร์โมนีซ์ขององค์การศุลกากรโลก และเป็นภาคีในพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีซ์ อาเซียนมาใช้ ดังนั้น พิกัดศุลกากรของไทยจึงกำหนดในรูปแบบตัวเลข ๘ หลัก โดย ๖ หลักแรก จำแนกตามระบบการจำแนกประเภทสินค้าขององค์การศุลกากรโลก หรือระบบฮาร์โมนีซ์ (Harmonized System: HS) และ ๒ หลักหลัง จะจำแนกตามระบบฮาร์โมนีซ์อาเซียน (ASEAN Harmonized Tariff Nomenclature: AHTN) ตัวอย่างเช่น

หมวด 1 ตอนที่ 4 ผลิตภัณฑ์นม ใช้สัตว์ปีก น้ำผึ้งธรรมชาติฯ

ประเภท	ประเภทย่อย	รายการ	อัตราอากร		
			ตาม ราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
				หน่วย	หน่วยละ บาท
04.01		นมและครีม ที่ไม่ทำให้เข้มข้น และไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่น ๆ			
	0401.10	- มีไขมันไม่เกินร้อยละ 1 โดยน้ำหนัก			
	0401.10.10	-- ที่มีสภาพเหลว	40	-	-
	0401.10.90	-- อื่น ๆ	40	-	-
	0401.20	- มีไขมันเกินร้อยละ 1 แต่ไม่เกินร้อยละ 6 โดยน้ำหนัก			
	0401.20.10	-- ที่มีสภาพเหลว	40	-	-
	0401.20.90	-- อื่น ๆ	40	-	-
	0401.40	- มีไขมันเกินร้อยละ 6 แต่ไม่เกินร้อยละ 10 โดยน้ำหนัก			
	0401.40.10	-- นมที่มีสภาพเหลว	40	-	-
	0401.40.20	-- นมที่แช่เย็นจนแข็ง	40	-	-
	0401.40.90	-- อื่น ๆ	40	-	-
	0401.50	- มีไขมันเกินร้อยละ 10 โดยน้ำหนัก			
	0401.50.10	-- ที่มีสภาพเหลว	40	-	-
	0401.50.90	-- อื่น ๆ	40	-	-

ทั้งนี้ สามารถสืบค้นพิกัดอัตราศุลกากรได้ทางเว็บไซต์ของกรมศุลกากร

- ภาค ๓ พิกัดอัตราอากรขาออก กำหนดประเภทของของและอัตราอากรขาออก สำหรับของดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันมีการเรียกเก็บอากรศุลกากรสำหรับของส่งออกสำหรับบางประเภท ไม้ และไม้แปรรูปบางประเภท และน้ำมันส่วนที่เป็นกำไรอันเป็นส่วนแบ่งของผู้รับสัญญาตามกฎหมายว่าด้วย องค์การร่วมไทย – มาเลเซีย ที่ขายนอกราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

- ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร กำหนดประเภทของที่ได้รับยกเว้นอากร โดยปัจจุบัน มี ๑๙ ประเภท ตัวอย่างเช่น รถ เรือ หรืออากาศยานที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนเป็นการชั่วคราว (ประเภทที่ ๓ (ค)) ของที่นำเข้ามาเป็นการชั่วคราวเพื่อจัดแสดงในงานสาธารณะที่เปิดให้ประชาชนดูได้ทั่วไป (ประเภทที่ ๓ (ฉ)) ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนสำหรับใช้เองหรือใช้ในวิชาชีพ (ประเภทที่ ๕) ของที่ใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนเนื่องในการย้ายภูมิลำเนา (ประเภทที่ ๖) ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามความตกลงระหว่างประเทศหรือเอกสิทธิ์ทางการทูต (ประเภทที่ ๑๐) ของที่นำเข้ามา หรือส่งออกเพื่อบริจาคนเป็นสาธารณกุศล (ประเภทที่ ๑๑) ของนำเข้าที่มีราคาไม่เกินที่อธิบดีประกาศกำหนด (ประเภทที่ ๑๒) คอนเทนเนอร์และบรรจุภัณฑ์หมุนเวียนที่ใช้ในการขนส่งระหว่างประเทศ (ประเภทที่ ๑๕ และ ประเภทที่ ๑๙) ของที่นำเข้ามาสำหรับคนพิการใช้โดยเฉพาะหรือใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (ประเภทที่ ๑๖) หรือของที่จำเป็นต้องนำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ (ประเภทที่ ๑๗) เป็นต้น

บทบัญญัติที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ

เพื่ออำนวยความสะดวกในการประเมินอากร อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณาตีความพิกัดอัตรา ศุลกากรเพื่อจำแนกประเภทของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการล่วงหน้า (มาตรา ๑๕/๑) นอกจากนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การใช้สิทธิประโยชน์ตามความตกลงเขตการค้าเสรีต่าง ๆ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วย ถิ่นกำเนิดตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ (มาตรา ๑๔ จัตวา)

หมายเหตุ – คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติ ตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบและยึดถือ ทั่วบทกฎหมายเป็นสำคัญ